

Maniakaal
van nature

John Hiatt

foto Jack Spencer

DE HOESFOTO ZEGT VEEL. EEN OUDE TYPEMACHINE, EEN HOED EN EEN HALF ZICHTBARE MAN IN DENKERSPOSE. HET TEGENOVERGESTELDE VAN GROOTS EN INDRUKWEKKEND. ALS EEN BEELD VEELZEGGENDER IS DAN DUIZEND WOORDEN, DAN WEET JOHN HIATT (62) HET OP ZIJN NIEUWE TERMS OF MY SURRENDER BASAAL EN ANACHRONISTISCH TE HOUDEN.

door Ludo Diels

“**D**ie hoes is inderdaad sprekend”, beaamt hij. “Vernieuwing vormt voor mij allerminst een dwingende behoefte. Ik werk al sinds **BRING THE FAMILY** op exact dezelfde manier. Al gebruik ik tegenwoordig geen typemachine meer of een blocnote, maar een iPad. Ik schrijf er al mijn nummers op. Ik geloof niet dat ik tegenwoordig nog mijn eigen handschrift kan lezen.”

Geen gevoelshoogtij noch ontgoocheling of tragiek op **TERMS OF MY SURRENDER**. Hiatt beteugelt zijn emoties en citeert dit keer niet uit de zwarte pagina's van zijn eigen biografie. Eerder afgemeten dan uitbundig. Semi-elektrisch gespeeld en gezongen in een opmerkelijk laag register schetst hij de levens van lieden die uitblinken in het menselijk tekort. In die zin is dit tweeëntwintigste album een typische Hiatt. Verontrusting verpakt hij in fraai gekleurde lagen van wanhoop, vertwijfeling en toch

ook humor. Een verhalenverteller op de grensvlakken van blues, folk, country en rock.

De in Nashville wonende singer-songwriter verkeert de laatste kwart eeuw in opperste luim, ook al wordt hij al sinds jaar en dag geplaagd door rugpijnen. De zin van het leven is de zin *in* het leven, zo lijkt hij, vrij naar de hoogbejaarde schrijver Remco Campert, te praktiseren. Alcohol en drugs zijn alweer bijna dertig jaar afgezworen. Maar direct na het uitbrengen van de klassieker *BRING THE FAMILY* in 1987 manifesteerde zich een schijnbaar nieuwe verslaving: werk. Tussen het haast onophoudelijke toeren door produceert hij sindsdien in ijlt tempo album na album van een door de bank genomen hoog niveau. Nummers van zijn hand zijn gecoverd door Bob Dylan, Iggy Pop, Eric Clapton, Rosanne Cash, Joe Cocker en uiteraard Bonnie Raitt, wier hitversie van *Thing Called Love* voor hem geldt als een soort lijfrenteverzekering.

Van wankelmoedigheid geen sprake. Bekend van zelfvertrouwen en gestaag bouwend aan een internationaal publiek trekt Hiatt jaar in jaar door langs stad en land. "We hebben hard gewerkt aan het opbouwen van publiek", klinkt het wat moe aan de telefoon vanuit New Hampshire waar hij de vorige avond in de Casino Ballroom heeft opgetreden met The Robert Cray Band. "De mensen komen in ieder geval terug. Dit is wat ik altijd heb willen doen: muziek maken en toeren. *And thanks to Bonnie we could get gasoline and new tyres for the truck.*"

VERBEELDING

In het werk van John Hiatt ligt het maniakale steeds op de loer en worden absurditeiten of het banale vaker gepaard aan serieuze cultuuruitingen. Op het voortreffelijke *DIRTY JEANS AND MUDSLIDE HYMNS* (2011) eet de hoofdpersoon in *Adios To California* donuts tijdens het lezen van Mark Twain. Die ambivalentie verleent zijn teksten buiten herkenbaarheid ook een humoristische vervreemding. Op de vergeten klassieker *WALK ON* (1995) zit in *Ethylene* een man in een hotel op het toilet met zijn zonnebril op te dromen van zijn vrouw die aan de andere kant van de wereld luistert naar The Beach Boys. En in *Your Dad Did* van *BRING THE FAMILY* bidt het tweejarige dochtertje van een loonslaaf dat de kinderen in de wereld geen honger meer hoeven lijden en dat de hamster van haar broer mag branden in de hel. De schoonheid krijgt harde papieren bij Hiatt. Doordrenkt met ironie weet hij in zijn liedjes beklijvende beelden op te roepen. Neem de voorstelling in het titelnummer van *TERMS OF MY SURRENDER*: *Sometimes love can be so wrong, like a fat man in a thong.* "Zulke beelden doemen vaak op in de

periferie van een idee voor een nummer. Het ontstaat vrijwel altijd spontaan. Ik begin met een melodie en dan neemt de muziek me mee naar de verschillende uithoeken van mijn fantasie. De waanbeelden doemen steeds op, gelukkig. De muziek brengt me naar de verhalen. Muziek is een verhaal. Op een paar uitzonderingen na volgden de woorden steeds op de muziek. Muziek is voor mij een kwestie van verhalen vertellen.

En in die verhalen ben ik maniakaal van nature."

TERMS OF MY SURRENDER kent een hoog bluesgehalte. Of de blues met het klimmen der jaren gemakkelijker tot Hiatt komt weet hij niet. Evenmin blijkt de keuze voor de diepere zangstem te zijn ingegeven door een vocale belemmering. "Integendeel, ik voel me geweldig. En ik ben positief. Ik sta elke dag met een goed gevoel op. Ik doe niets om fit te blijven. *So far so good.* Positief zijn blijkt voor mij te werken", reageert hij. "Dat lagere register op *TERMS OF MY SURRENDER* is door de nummers ingegeven. Zo kwamen ze het best tot hun recht. Het *format* van een liedje wordt bepaald door het liedje zelf." Voor de blues is het hebben van meer levenservaring volgens Hiatt van ondergeschikt belang. "Niet mijn opgedane levenservaring komt me van pas, maar het gegeven dat ik minder weerstand voel in mijn leven." De blues heeft voor hem geen ellende, ontgoocheling of depressie van node. "Blues is bij mij onafhankelijk van mijn geestesgesteldheid of mijn fysieke toestand." Hij is allang niet meer de held van zijn eigen tragedie. De persoon Hiatt staat zijn werk allerminst in de weg. *He's in tune.*

VERVOERING

Een boegbeeld van experimenteerlust is John Hiatt nooit geweest. Zijn oeuvre is bedrieglijk eenvoudig. Muzikaal conventioneel, zij het uit duizenden herkenbaar. Hij schil-

dert minder met de muziek dan met de woorden. In zijn teksten is hij – om het afschuwelijk eigentijds uit te drukken – authentiek. In het smartelijke *Icy Blue Heart* op *SLOW TURNING* (1988) klinkt het: *His beer was warmer than the look in her eyes.*

"Omdat ik alle nummers op akoestische gitaar schrijf, werk ik vaak met bepaalde akkoordschema's", vertelt hij. "Ik geloof niet per se in hard werken, maar wel in het je openen voor het gevoel. Je mag dat inspiratie noemen. Voor *TERMS OF MY SURRENDER* koos ik voor eenvoud, geen onnodige tierelantijnen. Mijn gitarist Doug Lancio, die dit keer ook als producer fungeerde, en ik wilden het geluid niet volstouwen. Deze plaat moest qua klank dichtbij mezelf blijven. Doug heeft me dus geadviseerd de elektrische gitaar te laten staan." Toch valt het Hiatt nog behoorlijk zwaar om het instrumentaal simpel te houden. In tegenstelling tot het stilistisch vergelijkbare *CROSSING MUDDY WATERS* (2000) is *TERMS OF MY SURRENDER* wel degelijk ruim bedeed. "Om de een of andere reden zou ik dit album willen kenschetsen als een vervolg op *BRING THE FAMILY* en *CROSSING MUDDY WATERS*", zegt hij mijmerend.

"Het zit er ergens tussenin, denk ik, al kan ik niet vertellen waar ik die wijsheid vandaan haal. Gevoelsmatig sluit het op die twee vroegere albums aan."

WAARDIGHEID

De muzieksmaak van John Hiatt is breed. "Ik luister naar zowel Howlin' Wolf als Beethoven. De laatste tijd zet ik weer vaker de Chess Box op. Wat ik ook veel draai is *GOOD-BYE BABYLON*, een compilatie met prachtige gospelmuziek uit de jaren twintig en dertig. En verder wil ik het tweede album van mijn dochter Lilly dat volgend jaar uitkomt niet ongenoemd laten." Lachend: "Dat zeg ik niet omdat ze mijn dochter is, maar omdat ze met *ROYAL BLUE* echt een prachtplaat gemaakt heeft waarmee ik geen enkele bemoeienis had."

Hiatt negeert zijn oude dag niet. De behoefte om krampachtig zijn leeftijd te ontkennen is hem vreemd. Hij groeit met zijn muziek mee en blijft wellicht net daarom geloofwaardig. Het ouder worden verleent zijn werk een apart soort waardigheid. Of om het in kaas- termen uit te drukken: gerijpt en toch romig met veel karakter. "Ik zou het ontkennen van mijn leeftijd veel te pijnlijk vinden. Ik maak muziek over de dingen die mij bezighouden. Leeftijd heeft daar weinig mee te maken. Het zijn, denk ik, volwassen thema's. Wel heb ik nog steeds de behoefte om elke keer beter te willen zijn. Dat is in ieder geval mijn doel, dat is wat me drijft." ●